

Naš državni proračun in naše finance.

(Govoril na shodu Jugoslovanske kmetijske zveze posl. J. Vesenjaka.)

Carine in monopoli.

Stara Srbija je imela davčni sistem, ki je v najzdatnejši meri slonel na indirektnih davkih, posebej na carini in monopolih. To znači vedno obremenitev najširših, revnih slojev v državi. Gotovo tak davčni sistem socialno ni pravičen in gospodarsko ni utemeljen.

Carina ima prvo svojo zadačo, da štiti domačega proizvajalca, šele v drugi vrsti ima namen, da zadosti fiskalnim interesom države. Pospesevati izvoz domačih proizvodov, omogočiti domačo solidno industrijo, sploh skrbeti za razmah vseh panog narodnega gospodarstva, je naloga carinske in tarifarne politike.

Kaj imamo v resnici sedaj? Ne samo, da je celotni sistem protiven onim ciljem in nalogam, katere sem označil kot bistvo carinske politike, imamo še naravnost strašno okosteneli aparat, ki šikanira in ovira državljane ter otežuje ali celo onemogočuje marsikatero zboljšanje našega gospodarstva. Ves naš carinanje, carinsko postopanje je skrajno nedostavno, da ne rabim ostrejšega izraza. Povrh pa trgovinski in finančni ministri še v ta sistem vsak teden vrtajo luknje ali pa zabijajo kline, da je zmeda še večja. V primeren red bomo prišli, ako se ugotovi naši osnovni zahtevi: carinski sistem in carinska uprava morata štiti našega producenta. Da se to doseže, treba vse carinske predpise Stare Srbije na podlagi temeljitih pa hitrih predpovedovanj s prizadetimi preurediti primerno novim razmeram in novim zahtevam, da bo rastla davčna moč državljanov. Takšni eksperimenti, kakor se godijo ti dve leti z izvozno in uvozno carino, kažejo samo nezrelost in nejasnost v ciljih ter nam neizmerno škodijo na ugledu zunaj in nas gospodarsko uničujejo na znotraj. Torej kratko: pri carini temeljito revizijo pri uvoznih in izvoznih tarifnih in zboljšanje carinskega poslovanja!

Glede monopolov velja bistveno isto. Sedanja uprava monopolov po svojem osebnosti in po svojem ustroju daleko ni zmožna, da bi prevzela in dobro ali vsaj za silo izpolnjevala one naloge, ki jih je finančni minister v letošnjem proračunu nalaga. Sedaj pa imamo celo kramarjino in ne državno upravo za veliko državo. Monopoli naj se upravljajo dobro urejeni in deljeni po predmetih in krajinah. Monopoli naj so državni važen vir dohodkov, toda država ne sme biti z njimi glavni navijalec cen! Mi torej dovoljujemo razširjenje državnih monopolov, toda le pod pogojem, da je ljudstvu zajamčena primerna pravočasna dobava in tudi cena.

Zemljišni davek.

V predloženem proračunu je tudi bridko iznenadenje za posestnike zemljišč. Početvori naj se po mnenju finančnega ministra zemljišni davek. Opozoriti pa Vas moram, da se smatrajo tudi bivše deželne doklade kot državni davek. Jaz vidim v početvorjenem davku le upeljavo dinarske valute. Dobro: če se ubije krona, naj se ubije povsod, tudi pri kmetovih plačilih. Demokratskega slepomišljenja z valuto, kakor je to pričel Veljkovič in mu je pomagal Kramer, bodi enkrat konec! Ljudstvo naj izve, na čem da je! Sicer pa sem glede zemljišnega davka mnenja, da bi ga bilo treba odpraviti, saj imamo itak osebno dohodnino.

Osebna dohodnina.

Živimo v državnem zboru tudi svoje izpremembe. Predvsem se razširi na ostale pokrajine, kjer računamo s krono. Zakaj ne na vse kraje, tega nam naš finančni minister v predlogi ne pove, pri razpravi pa še do tega poglavja v finančnem odseku nišmo prišli. Moje in klubovo stališče je znano iz raznih pojasnil, upitov in interpelacij, ki so jih podali klubovi člani. Zvišanje eksistenčnega minima od 1600 K na 3200 K, torej na dvojni znesek, je docela nezadostno. Ko pridemo do razprave o tej točki, povdarili in utemeljili bomo staro zahtevo Jugoslov. kmetijske zveze, da se naj davka prosti del zviša na 10.000 K. Dalje govoriti o tej stvari in zavračati laži nasprotnikov se mi zdi pred našimi zavednimi zaupniki neumestno: vsi veste iz „Slovenskega Gospodarja“, iz „Domoljuba“ in iz sej naše stranke, kaj je resnica in kaj laž.

O vinskem davku.

kateri zadene samo štajerski del naše države, smo že v javnosti veliko razpravljali in v Ljubljani in v Beogradu stavili naše zahteve. Naj povdarim tukaj še enkrat: vinski davek v sedanji obliki je nepostaven po svojem pričetku — za to mi je priča navzoči

nine, drugih davkov, posredovanje poslancev, sporne stvari, ako bi to delo opravljali advokati, kaj bi stalo to! Kažimo se hvaležne in darujemo par kronic v strankin sklad. Bodimo požrtvovalni in podpirajmo svojo stranko, ki se bori za sveto stvar in poiščimo vsako priložnost, da pridobimo kako krono za stranko, pobirajmo na ženitini, pri krstih in pri vsakemu veselemu dogodku, za našo organizacijo. Če bomo tako podpirali svojo stranko, se bo stranka tudi lahko borila za naše prepričanje. Neki vojskovodja je rekel: za vojsko so potrebne tri reči: denar, denar in zopet denar, in mi imamo vojno in sicer s štirimi sovražniki, ki so požrtvovalni in treba nam denarja, da zmagamo z našimi krščanskimi načeli.

Tako smo torej pregledali v kratkem naše najvažnejše dolžnosti. Navdušimo se za nje in jih tudi

poverjenik g. dr. Verstovšek in cenjeni somišljeniki bivši deželni poslanci — vinski davek pa je tudi krivičen, ker težko zadene le majhen del naše države. Ta davek se mora pri nas ali popolnoma odpraviti, ali pa razširiti na vse pokrajine naše države. Če se namreč razširi na vse pokrajine, potem smo si štajerski vinogradniki na čistem, da bo proti njemu nastala v celi državi takšna burja, da ga bode kmalu odnesla. In tako bomo dosegli svoj namen indirektno, ker sedaj ne najdemo dovolj smisla in dovolj posluha za naša tolmačenja niti pri oblastvih niti pri drugih poslancih.

S tem bi dovršil pregled o davkih, ki jih predlaga finančni minister v svojem finančnem zakonu za proračunsko leto 1920-21.

Ker pa se v javnosti mnogo govori o saniranju našega finančnega stanja s pomočjo oddaje premoženja, kakor je to najprej pred svetovno vojsko izvedla za svoje oboroževanje Nemčija in kakor se to predlaga v raznih državah, naj na kratko označim svoje stališče nasproti tej stvari.

Oddaja premoženja je pri finančnikih prav priljubljeno sredstvo. Splošni davek z oddajo premoženja je pri nas tudi v finančnem odboru sprožil demokratski poslanec dr. Brezigar pri razpravi o valuti. Naši finančni ministri so v eni obliki oddajo premoženja že uporabili in sicer zopet tako, da je zadela najširše sloje, ne pa toliko bogataše. Ko je namreč demokratični finančni minister Veljkovič odredil relacijo 1:4 in na podlagi te relacije upeljal izmenjavo, je s tem devalviranjem krono v resnici odvzel posestnikom kron del njihovega premoženja. Odvzel pa je že prej en del, to je 20% pri markiranju, ker ni predvidel nobenega obrestovanja. Sedaj imamo v proračunskem predlogu in smo se o tej stvari bistveno zedinili na sledeče: s tistimi 20% odvzeti zneski se vrnejo, ako ne presegajo 1000 K. Ako pa znašajo te priznalice 1000 K in več, potem se spremene v redno državno posojilo, ki se naj obrestuje s 4%.

Za splošni davek v obliki oddaje premoženja se mi zastopniki v Jugoslov. klubu nismo in ne bomo odločili, ker se dobro zavedamo, da bi takšen davek zadel najtežje naše posestnike brez razlike, posebej pa še slovenske, kjer davčne oblasti postopajo s strogostjo in natančnostjo, ki je v drugih pokrajinah naše države ne poznajo. Tudi v davčni administraciji naše države še dolgo ne bodo dani predpogoji, da bi se takšen davek zamogel za vse pokrajine enakomerno, torej pravično izvesti.

Sklepne besede o davkih.

Zaključujem svoja izvajanja o pregledu davkov in predlogih z zatrdilom: po temeljitim študiranju in prevdanku sem prišel jaz in moji tovariši v Jugoslovanskem klubu do trdnega prepričanja, da davčnih bremen v tej obliki in v tej višini, kakor jih predlaga finančni minister Stojanovič, mi sprejeti ne moremo in ne smemo. Mi smo vajeni povedati našemu ljudstvu vsikdar resnico, saj v tem ravno tiči moč in trdna vez naše organizacije. Zato tudi sedaj pravimo: Vsak naš pristaš, vsak naš zastopnik dobro ve, da vojska ne ustvarja nikdar novih vrednot, temveč jih le uničuje in kvečjemu prenese od ene osebe na drugo, od enega stanu na drugega. To velja tembolj o svetovni vojni. Treba je ljudi opozarjati na to dejstvo. Nekateri ljudje še živijo v prazni domišljiji, kakor bivši avstrijski generali, da je država neizmerno bogata, iz katerega se lahko do neskončnosti zajema, akoravno se nič notri ne da. To je strašna zmotna in proti tej zmoti se moramo boriti vsi skupaj, če hočemo sploh kedaj urediti državno gospodarstvo.

Kakšna bremena imajo zmagovalci?

Ako se pri nas sliši beseda: slabše je, kot je bilo poprej, imamo povdariti nasproti temu sledeče: Prijatelj, po celi Evropi brez izjeme je slabša, kakor je bilo pred vojno. V Italiji plačujejo približno štirikratne davke, kakor so jih plačevali pred vojno in predno se bodo izklopali iz svojih neskončnih dolgov, bodo plačevali še več ali pa propadli. Francozi in Angleži kot zmagovalci v svetovni vojni plačujejo tudi več kot trikratne prejšnje davke in v drugih državah ni mnogo drugače. Čez draginjo pa se v Parizu in Londonu pritožujejo najmanj tako, kakor mi v Mariboru ali v Ljubljani. Ne bodimo torej krivični nasproti naši državi pri presojanju teh težav, temveč odpirajmo z resnico slepe oči!

Kako uredimo naše finance?

Zavest nas mora prevevati, da je naša država hišica, da je posestvo, ki so nam ga drugi opustošili in da smo si bratje, ki smo živeli dolgo letni vsak

vestno izpolnjujemo in s tem bomo našo stranko najbolj podpirali. Porabimo vse svoje možnosti v korist stranke in bomo povzdignili njeno moč na zunaj in znotraj. Ko bi mi bila dana modrost Salamonova, pisal bi knjige in časnike in ljudi poučeval in bodril za krščanska načela, in imel zgovornost sv. Pavla, bi romal od kraja do kraja in govoril ljudem in jih navduševal za nje in ko bi imel bogastvo kot Roth-schild, bi sejal denar in z istim podpiral krščansko idejo. Brani, podpira, utrjuje in razširjuje pa to krščansko misel naša Kmetijska zveza. Zato delajmo za njo s tremi darovi: kdor je moder in učen, ji posveti to; kdor ima dar jezika, govori za njo; komur je dal pa Bog premoženje, podpiraj jo in s temi sredstvi bo naše Kmetijska zveza zmagovala in zmagala, v kar pomozite Bog in sreča junaška!

po svoje in vsak pod drugim valpetom skozi stoletja. Živo vero v našo bodočnost, z vstrajnosjo in iskrenostjo pri delu za javni blagor, s poštenostjo in odkritostjo bomo premagali ogromne težave in si ustvarili dom, po katerem smo hrepeneli v dnevih suženjstva. In ko bomo trudni in z žuljavimi rokami gledali na naš vspeh, bo prešinjal žarek veselja naše lice in samozavest bo polnila naše prsi in srečni bomo in če ne bomo srečni mi, bodo srečni naši otroci, kajti naša država ima vse pogoje za svoj obstoj, in za blagostanje svojih državljanov. Treba ji je le pravih ljudi na pravem mestu.

Stediti!

Prva naša naloga v privatnem in javnem življenju je: stediti! Stediti povsod in pri vsakem koraku. Pri tobaku ravno tako, kakor pri pijači, pri državnih uniformi ravno tako, kakor pri državnem ovsu za konje.

Posebej bomo morali priti do prepričanja, da se bo moralo pri vojaški upravi skromnejše in solidnejše gospodariti ter sploh izpremeniti način naše državne obrambe.

Tudi pri naši civilni upravi bo treba marsikaterega poboljšanja. Če se dotaknem tukaj tudi vednih zahtev po zvišanju plač, moram na kratko označiti svoje stališče sledeče: Ko bodo uradniki in njihove žene in njihova deca delali vsi tako trdo, kot kmeti in delavske rodbine na deželi, ko bo kmeti človek lahko sedel tudi k svoji črni kavi v kavarni in ne bo polagal svojih trudnih kosti na trdo slamo in sedal poten in izdelan, kakor črna živina, k svoji uborni mizi, bom tudi jaz za vsako zvišanje plač. Ako pa država mora gultiti to trpeče ljudstvo, da ugodi vojaštvu in uradništvu, potem ne moremo kričati in delati po višjih plačah, kajti vse mora biti v skladu. Soglašam pa popolnoma z uradništvom v tem, da je treba pritiskati z davčnim vijakom ljudske oduhu, pjavke in nemoralne dobičkarje. Treba je le, da se vsi ti sloji odvrnejo od lažidemokratske stranke in od njihovih zastopnikov, ki ščitijo liberalno-židovsko gospodarstvo.

Stediti bomo morali tudi še nekaj let pri izdatkih za vsakovrstne javne naprave, kakor so: zgradbe velikih državnih posojil, regulacija velikih rek itd. Tu bo treba pač fretariti in krpati samo najnujnejše.

Dalje moramo pomniti, da je le delo in sicer le vstrajno in pametno delo ono, ki ustvarja poteg naravnih virov naše blagostanje. Mržnja do dela, mržnja do vestnega izpolnjevanja naših stanovskih dolžnosti ne pripelje nas in naše države nikdar do blagostanja. Zato seje proklestvo med ljudi oni, ki govorijo le o sovraštvu nasproti drugim stanovom in o izsesavanju ter oznanja diktature — nasilja.

V naši državi moramo nadalje enotno urediti bomo, da bo imela država od tega največjo finančno plačevanje vseh davkov za vse pokrajine in videti korist in bo ublažila obstoječe nezadovoljstvo v prav izdatni meri. Resnično morajo obstoječe davke plačati v vseh pokrajinah in v letih skupnega obstoja neplačane davke v nekaterih pokrajinah naše države iztirjati.

V naše carinsko politiko moramo uvesti pameten sistem in trajnost in posebej vzgojiti in preurediti carinsko upravo.

Urediti, konsolidirati moramo državne dolgove in končno veljavno urediti našo valuto — brez slepomišljenja.

Plodonosne in vse državne večje investicije je treba urediti na večletno amortizacijo.

V čem sloni naša moč?

Naša gospodarska moč in naša bodočnost sloni na sledečem: mi imamo v naši državi kruh, meso in vino. Pšenice, rži, ječmena, koruze in ovsu imamo za izvoz, kakor nobena država v Evropi, ako odštejemo nesrečno Rusijo, ki krvavi iz tisoč ran vsled socialističnih nasilnih poizkusov, upeljati nov družabni in gospodarski red v človeški družbi. Naša živinoreja si je že sedaj tako opomogla, da moramo misliti na izvoz ne samo svinj, temveč tudi govedi in konj. Naše vinarstvo je vsled pomanjkanja izvoza naravnost že blizu krize. Ravno tako sadjarstvo. Za izvoz imamo krompirja, zelenjave in posebej luka ali čebule.

Toda za nas in naše blagostanje ter za bodočnost naše države je neizmerna pomena, da mi preprostih kmetijskih pridelkov ne izvažamo, temveč šele predelane postavimo na svetovni trg.

Neizmerne važnosti je, da nam krušna žita ne gredo kot zrnje, temveč kot moka na svetovni trg. In ravno tako je glede mesa. Neizmerne so izgube v narodnem gospodarstvu, ako se govedo in svinje pošilja v živem stanju preko mej. Industrijalizacija v tem oziru, kakor tudi uporaba naših ogromnih vodnih sil na Slovenskem in nekaterih delih Balkana je nujna in nepreračunljive važnosti za naše narodno gospodarstvo in s tem na naše stanje. O velikanskih zakladih v naši zemlji: naše rude, tukaj ne bom govoril. Da se pa vse to razvije in razmahne, je potreba energije, potrpljenja, časa, treba posebej žive vere v našo bodočnost in poštenega gospodarstva z že obstoječim.

Ako se k sklepu obrnem še posebej na našega slovenskega kmeta, opozarjam na nekaj, kar je sicer bilo že v javnosti povedano, pa se premalo uvažuje, in to je sledeče:

Slovenski del naše države ni tako rodovitna, kakor veliki ostali deli. Tudi podnebje ima deloma neugodnejše, torej so pogoji za existenco ali obstoj in razvoj našega kmetijstva težji kot drugod. Toda s

svojo priznanost, pridnostjo, s svojo varčnostjo, s svojo vstrajnostjo in s poglobitvijo združne gospodarske misli bomo zmogli vstrajati in konkurirati z vsakomur. Strokovno izobrazbo našega malokmetijskega slovenskega ljudstva moramo povzdigniti do viske popolnosti, da bo intenzivno naše gospodarstvo proizvajalo kvantitativno in kvalitativno najboljše produkte. Kako je to mogoče, naj kažejo kratki sledeči vzgledi iz Nemčije, kjer je imelo kmetijstvo še slabšo zemljo in slabše podnebje, kakor pri nas. Tabela nam kaže napredek v nekih kmetijskih panogah: Pšenica leta 1883—1887 13.4 q na ha, leta 1908—1912 20.7 q na ha, to je več 55%, pri nas sedaj 13.3 q na ha. Rž 10 q, 17 q, več 78%, pri nas 13 q. Krompir 87.4 q, 133.4 q, več 53%, pri nas 100 q. Krma 23.5 q, 42.19 q, več 48%, pri nas neznano, gotovo pod 28 q.

Ti vzgledi govorejo in dokazujejo korist in potrebo intenzivnega gospodarstva. Nas imenujejo sicer „nazadnjake“, reakcionarce, ali vi sami vidite, da nihče že od nekdaj, posebno pa od Krekovega javnega delovanja naprej ni izvršil toliko gospodarskega in izobraževalnega dela, kakor ravno naša stranka. In s ponosom povdarjamo posebej na Stajerskem, da v našem duhovništvu živi oni požrtvovalni duh in stremenje po pravi krščanski izobrazbi, ki ga je vzbudil in gojil naš Slomšek.

Prijatelji! V Sloveniji še nismo na višku naše produkcije, zato le kvišku, le naprej, vi pionirji! Naša splošna izobrazba, naša kmetijska strokovna izobrazba za moško in žensko mladino se mora povzdigniti, razširiti in poglobiti. To je bil in to ostane naš program, naš cilj. Laži-naprednjaštvu, slonečemu na liberalnem materializmu in materialističnemu utopičnemu komunizmu stavimo mi nasproti naš krščanski program trdnega dela, medsebojnega stanovskega sporazuma in zaupanja v Boga. S tem končam in stavim k svojim izvajanjem sledečo resolucijo:

Resolucija:

Zborovalci Jugoslovanske kmetijske zveze iz Slovenije in Seljačke demokratije, odnosno pristaši Slo-

venske ljudske stranke in Hrvatske pučke stranke izjavljajo:

1. Dobro se zavedamo izredno težkega finančnega položaja naše države; kot zvesti njeni državljani smo pripravljani doprinesati največje žrtve za njen obstoj in razvoj, toda množina dajatev in način plačevanja morata biti takšna, da gospodarsko fiskus ne ubija posameznih stanov, posebej pa še ne kmetijskega, ki prehaja v novo gospodarsko krizo. Gospodarsko ubijati se ne sme tudi posameznih pokrajin.

2. Zahtevamo s tega stališča:

a) da se obstoječi zakoni o obdavčenju izenačijo za vso kraljevino po principu: med brati odgovarjajo enakim pravicam tudi jednake dolžnosti.

b) dokler se zahtevano izenačenje davčne zakonodaje ne izvrši, se zvišajo davki v vseh pokrajinah tako, da bo svota vseh direktnih davkov drugod enaka svoti, ki se plačuje na glavo pri nas.

3. Zborovalci odklanjajo predloženi finančni zakon ministra Stojanoviča v sedanjem obsegu in obliki, ker mora gospodarsko uničiti naše kmetijstvo. — Strinjajo se s stališčem referenta poslanca Vesenjaka, odnosno Jugoslovanskega kluba in osvajajo njegova izvajanja o pristojbinah, monopolih, carini, trošarini, zemljarini, davku na vojne dobičke ter o davku za invalide kot podlago za nadaljnje nastopanje Jugoslov. kluba v davčnih in finančnih zadevah.

4. Zborovalci zahtevajo čim prejšnjo konsolidiranje državnih posojil in se izrekajo za plačevanje v tu- in inozemstvu na podlagi enotnega domačega denarja ter odklanjajo naplačevanje v tujih valutah.

5. Zborovalci zahtevajo, da predloži vlada vse svoje odredbe in ukrepe, ki bitno vplivajo na razvoj in obstoj kmetijskega stanu, v predposvetovanje kmetijskim strokovnim organizacijam in političnim zastopstvom, ker se le na ta način omogoči pameten in trajen sistem v državnem gospodarstvu in se izognemo poizkusom in omahovanjem, kakor smo jih doživeli preveč tekot zadnjih dveh let.

Popisovanje živine in vozov.

Poslanec dr. Josip Hohnjec je v imenu Sl. kmetijske zveze 24. avgusta poslal komandi dravske divizije v Ljubljani zoper nameravani način popisovanja naslednji protest:

V imenu Slovenske kmetijske zveze sem prisiljen, da protestiram proti načinu popisovanja in žigosanja živine in vozov. Zoper popisovanje in žigosanje samo, ki ga je odredilo vojno ministristvo, nimam nič in noben razumen in domoljuben človek se ne protivi stvari sami, da se namreč v vojaške namene popiše živina in vozni material. Toda način popisovanja je za naše razmere popolnoma neumesten ter bi njegova izvršitev bila združena z največjimi težavami in nevarnostmi za posestnike živine.

Dotična naredba namreč določa, da mera župan določeni dan na določeno mesto privedi posestnike svoje občine z vso njihovo popisano živino, staro tri leta in več, z vozovi, opremo in materialom, tovornimi konji itd. Posestniki živine, vozov in materiala naj prinesejo s seboj na kraj pregleda hrano za sebe in za živino za najmanj dva dni. Za poedine okraje se določa eden kraj, kamor bi posestniki iz celega okraja morali prignati živino, pripeljati vozove, postaviti se v vrsto po abecednem redu in čakati po več dni, dokler se žigosanje ne izvrši. Za mariborski kraj je določena Tezna pri Mariboru, kamor bi morali kmetje in posestniki iz celega okraja priti s svojo živino, vozovi in opremo.

Zoper ta način popisovanja in žigosanja se je vsepovsod med našim kmetijskim ljudstvom pojavil odločen odpor. Kjerkoli so se kmetje te dni zbrali na shode, zbere ali posvete, povsod so energično protestirali zoper tak način popisovanja in žigosanja. — Svoj protest so kmetje nemeljili s temi stvarnimi razlogi:

1. Kmet se od nujnega jesenskega dela ne more za več dni odtrgati.

2. Mnogo kmetov nima služinčadi (hlapca, deklet), sinovi so pri vojaki, vsled tega morajo kmetje sami izvrševati nujne gospodarske posle, opravljati živino in zato ne morejo za več dni od doma.

3. Mnogo gospodarstev vodijo le gospodinje,

ker so njihovi možje v vojni padli ali umrli. Te žene ne morejo zapustiti gospodarstva in hiše ter same iti za več dni z živino in vozovi od doma.

4. Ljudje bi morali biti z živino več dni pod milim nebom, tudi ob deževju in eventualnem hudem neurju; ljudje, živina, hrana, obleka, vse bi bilo premočeno; nevarnost bi bila, da bi ljudje zboleli ter bi se živina pokvarila. Ljudje in živina niso vajeni biti čez noč pod milim nebom.

5. Velika nevarnost je, da se živina okuži. Kakor se poroča, je sliovka in parkljevka po nekaterih krajih močno razširjena ter zahteva med govedo veliko žrtev. V graški okolici je vsled te boleznii po poročilu nekega živinozdravnika pred kratkim padlo že nad 1000 glav goveje živine. Bati se je, da se na katerikoli način okuženje prenese tudi na našo živino, ako se od raznih krajev nakopiči tako veliko živine na enem mestu. Opasnost je tem večja, ker je lansko jesen po naših krajih med govedo hudo razsajala sliovka in parkljevka, ki je sicer na videz prenehala, pa se je letos v mnogih hlevih zopet pojavila, ker so se bacili čez zimo ohranili. Zato je nevarno, da bi se toliko živine zbralo na enem kraju.

Iz teh in slinih razlogov naši kmetje enodušno in odločno protestirajo zoper nameravani način popisovanja in žigosanja. Ko ta protest naših kmetov sporočam spoštovani komandi dravske divizije, zadržno pričakujem, da bo komanda ta protest upoštevala in ne bo na naše kmetstvo naložila breme, ki je združeno s takimi težavami in gospodarskimi nevarnostmi.

Spoštovana komanda dravske divizije naj po posvetu z našo vlado, oziroma z okrajnimi glavarji, katerim so okrajne in krajevne razmere dobro znane, določi več krajev v vsakem okraju za popisovanje in žigosanje. Čim več krajev bo v vsakem okraju določenih za to svrhu, tem boljše bo za naše kmetstvo ljudstvo. Preverjen sem, da bo komanda sama, upoštevajoč docela utemeljene želje in zahteve naših kmetov, uredila to zadevo tako, kakor želi naše kmetstvo ljudstvo, ter da mi ne bo treba v tej zadevi se obračati na vojno ministristvo v Beogradu.

Italija. Italiji dela jadransko vprašanje veliko preglavic. Jadransko vprašanje je za Italijo trd oreh. Italijanski časopisi so začeli pisati, da se mora Italija na prijateljski način glede Reke in jadranskega vprašanja sploh sporazumeti z Jugoslavijo. Vsa znamenja kažejo, da se je že začelo svitati v glavih Italijanov.

Anglija. Egipt, ki je bil dosedaj pod angleško upravo, dobi samostojnost, zatirana Irska pa samoupravo.

Rusko-Poljska. Ruske rdeče čete, ki so preplavile skorodane dve tretjini Poljske in so že obstrlejevale glavno mesto Poljske, Varšavo, so bile od Poljakov silno tepene in se umikajo na čeli črti. Poljske čete bodo v kratkem pregnale ruske rdeče čete iz vsega poljskega ozemlja. Francoski častniki, ki so vstopili v poljsko armado, se bojujejo v prvih vrstah. Slavni francoski maršal Foch, zmagovalac nad Nemci na francoskem bojišču, je napravil vse vojne načrte za sedajno poljsko protiofenzivo proti Rusom. Po poljskih poročilih so Poljaki ujeli čez 60.000 Rusov ter ogromno število topov in drugega vojnega gradiva.

Kmetijska zveza.

Haznanila.

Shodi Kmetijske zveze. V nedeljo, dne 20. avgusta se vršijo ti-le shodi Kmetijske zveze: v Rušah pri Mariboru po rani božji službi pri Novaku (dr. Juvan, Golec); v St. Ilju v Slov. gor. po rani sv. maši v Slovenskem domu, dne 5. septembra v St. Lenartu pri Veliki Nedelji po rani božji službi (Zebot), in pri Sv. Miklavžu pri Ormožu po rani božji službi (Krajnc), popoldne ob 3. uri v Središču v Društvenem domu (govorniki iz Maribora).

Okrajni shodi zaupnikov naše Slovenske kmetijske zveze so: Celje, 30. avgusta ob 9. uri (novi čas) v vrtni dvorani hotela „Beli vol“. Poročevalec Zebot. Laški trg, v ponedeljek 30. avgusta ob 10. uri. Poročevalec Marko Krajnc. Konjice v torek 31. avgusta ob 10. uri v prostorih Kmetijske posojilnice. Poročevalec Zebot. V Rajhenburgu za sevniški okraj v torek, 31. avgusta v Društveni dvorani v Rajhenburgu ob 10. uri. Poročevalec Marko Krajnc. V Slovenski Bistrici v prostorih Okrajne hranilnice v sredo 1. septembra ob 10. uri. Poročevalec Zebot. V Brežicah v sredo 1. septembra ob 10. uri. Poročevalec Marko Krajnc.

Minčarski shod bo 8. septembra v Svetinjah.

Poročila.

Bočna. Dne 15. avgusta je priredila okrajna Kmetijska zveza za okraj Gornjigrad politični shod in ustanovni občni zbor v Bočni. Tajnik okrajne Kmetijske zveze je pozdravil zborovalce in otvoril shod, kateremu je predsedoval naš dični g. Fr. Stiglic, posestnik v Bočni. G. dr. Ogrizek je v enoinpurnem govoru orisal slabo državno gospodarstvo, ožigosal zločinsko taktiko demokratov in socialistov. Zborovalci so z zanimanjem sledili njegovemu govoru in navdušeno pritrjevali nujni potrebi po pokrajinski vladi v Ljubljani. G. Blaž Poznič, akademik, je obrazložil nevarnost centralizma glede občevalnega jezika uradnikov s strankami. G. župnik Potokar obrazložil štiri važne resolucije in jih prečita, katere so zborovalci s soglasnim pritrjevanjem sprejeli. V odbor Kmetijske zveze Bočna so bili izvoljeni sledeči gospodje: Franc Ceplak iz Kropce, Fr. Stiglic iz Bočne, Anton Mavrič iz Nadbočne, Ivan Zagožen iz Bočne, Karel Božič iz Otoka, Peter Oglednik iz Otoka, vli. g. župnik Potokar iz Bočne, Boštjan Zagožen iz Bočne. Ko je g. dr. Ogrizek odgovoril na razna vprašanja, je g. predsednik zaključil to lepo zborovanje. Zborovalci so z zadrževanjem, da hočejo ostati zvesti Kmetijski zvezi, ponesli v svoje domove duh krščanske politične organizacije.

Mladinska organizacija.

Zene in dekleta.

dne 29. avgusta

vse na ženske in dekliske tabore:

V Cirkovcah pri Pragerskem za celo Dravsko polje. Ob pol 11. uri sv. maša z nagovorom, potem žensko-dekliski tabor zunaj cerkve. Govori govornik iz Maribora in dekleta iz raznih župnij. Po večernicah priredi DZ v Cirkovcah igro „Skrivnostna zaroka“. Dekleta, žene, pridite v prav obilnem številu!

Dne 28. avgusta je romanje na Ptujsko goro za žene in dekleta iz celega Dravskega golja.

Pri Sv. Urbanu nad Mariborom za vse obmejne župnije mariborskega okraja. Ob pol 11. uri procesija z Najsvetejšim in sv. opravilo. Na to zborovanje zunaj cerkve. Govori M. Krajnc. Nastopijo tudi žene in dekleta. Obmejne Slovenke! Pridite!

Na Oljski gori pri Polzeli za celo Savinjsko in Saleško dolino. Ob 10. uri sv. opravilo, potem tabor zunaj cerkve. Na taboru bo govoril poslanec dr. Hohnjec. Pridiga č. g. župnik Ewald Vračko. Z govori in deklamacijami nastopijo žene in dekleta.

Rožnicenski nedeljo, 3. oktobra, bo ženski in dekliski tabor na Gori pri Sv. Petru in Mariboru za gornje Slov. gorice. Podrobni spored še objavimo.

V Konjicah se vrši 8. septembra velik orlovski tabor, ki se ga udeležijo celjsko in druga okrožja. Sodeluje salezijanska podba iz Rakovnika. Priprave v teku, v okraju vlada zanj veliko zanimanje. Natančen vspered še objavimo, Bog živil!

Slavnost obmejnih Slovencev v St. Ilju.

Na Malo Gospojnico, to je dne 8. septembra t. l., obhajajo obmejni Slovenci v St. Ilju v Slov. gor. slavnostno desetletnico otvoritve tamošnjega „Slovenskega Doma“ in proslavo zloma germanskega nasila.

Vspored: 1. Na predvečer kresovi na obmejnih gričih. — Dne 8. septembra: 2. Okoli 10. ure dopoldne prihod posebnega vlaka iz Maribora. 3. Slovesen sprejem gostov na kolodvoru v St. Ilju. 4. Ob 11. uri v župni cerkvi pridiga (dr. Medved) in maša. 5. Opoldne odmor. 6. Ob dveh v župnijski cerkvi večernice. 7. Ob treh odhod na slavnostni prostor. 8. Na taborišču: a) Govor: „Zgodovina in opis bojev obmejne slovenstva v zadnjih desetletjih.“ b) Deklamacije, peje in godba. c) Telovadba Orlov in Or-

Politični pregled.

Jugoslavija. Regent Aleksander obišče v začetku septembra Bosno. — Državna zbornica je sklicana na 31. avgusta. — Arnavtsko-albanske roparske tolpe so udrle v naše ozemlje v okolici mesta Debar in tudi drugod, zasedle in oplenile več krajev in naselbin. Naše čete so roparje naglo prepedile. Ujeli smo več roparjev. Med ujetimi je tudi več laških častnikov kot nov dokaz, da Lah povsod ruje in ščuva proti naši državi. — V Srbiji so se vršile občinske volitve, ki pa niso prinesle demokratom zaželjene zmage. Radikalci ali naša stranka so si priborili zavzem v 216 krajih večino, demokrati pa samo v 167. V 10 krajih so nastopili in zmagali radikalci in demokrati v volilnem boju skupno. V volilnem boju so precej napredovali komunisti. V Beogradu samem so dobili komunisti 3622 glasov, radikalci 3310, demokrati pa samo 2736 in republikanci 643 glasov. Zmagali so komunisti, ki določijo mesto župana in podžupana ter 30 odborniških mest. Radikalci določijo 8, demokrati 6 in republikanci 1 odbornika. Izid občinskih volitev v Srbiji pomeni poraz za demokrate.